

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P. C., s.r.o.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou V., s.r.o. so sídlom v B., IČO: X., proti povinnej **M. Č.**, bývajúcej v M., **o vymoženie 971,81 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 2 Er 2789/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 29. marca 2012 sp. zn. 12 CoE 7/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 971,81 € s príslušenstvom (špecifikovaným v návrhu), pričom právo na vymáhanú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom z 24. júna 2011 sp. zn. ISC0410015 Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri R., a. s. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Prešov o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Prešov uznesením z 1. decembra 2011 č.k. 2 Er 2789/2011-23 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenie na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení poukázal na to, že právna predchodkyňa oprávnenej (P. B., a.s.) a povinná uzavreli zmluvu o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Na daný prípad treba preto aplikovať úpravu obsiahnutú v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a v § 45 ods. 1 a 2

zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“). Súčasťou úverovej zmluvy bola rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej budú všetky spory účastníkov daného právneho vzťahu rozhodované pred vyššie označeným rozhodcovským súdom, rozhodnutia ktorého budú pre obe strany konečné a záväzné. Táto doložka nebola dojednaná individuálne, spotrebiteľovi znemožňuje vyriešiť spor medzi účastníkmi inak, ako v rozhodcovskom konaní a treba ju považovať za nekalú podmienku [čl. 3 ods. I v spojení s bodom 1 písm. q/ Prílohy č. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“)]. Spotrebiteľ bol donútený pristúpiť na zmluvné podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Rozhodcovskú doložku si povinná osobitne nevyjedнала a nemala na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na rozhodcovské konanie. Súd prvého stupňa vzhľadom na to žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove uznesením z 29. marca 2012 sp. zn. 12 CoE 7/2012 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.); zároveň rozhodol aj o trovách odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že úverovú zmluvu treba považovať za spotrebiteľskú, v nej obsiahnutú rozhodcovskú doložku za nedohodnutú individuálne a nekalú (spôsobujúcu v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech povinnej). Aj podľa názoru odvolacieho súdu je exekučný súd povinný kedykoľvek z úradnej povinnosti posúdiť rozhodcovský rozsudok z hľadiska jeho vykonateľnosti. Zo všetkých uvedených dôvodov je správny nielen záver súdu prvého stupňa, že ide o nespôsobilý exekučný titul (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku), ale aj záver, že žiadosť súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie bolo potrebné zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu buď zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade:

1. rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala dovolateľka z toho, že rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Všeobecné súdy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a v zásade nie sú oprávnené preskúmať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. umožňuje v tam vymenovaných prípadoch zastaviť exekučné konanie, nie však zamietnuť žiadosť o poverenie na vykonanie exekúcie. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť a je vykonateľný. Súdy preto pri posudzovaní splnenia procesných predpokladov, za ktorých môže byť exekútor poverený vykonaním exekúcie, nemali zákonný podklad pre opätovné posudzovanie toho, čo už bolo predmetom skúmania rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní,
2. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.),
3. odňali oprávnenej možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Právo na (nútený) výkon rozhodnutia je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol v danom prípade pripojený k návrhu na vykonanie exekúcie, je vykonateľný tak po formálnej, ako aj materiálnej stránke. Tým, že ho súdy odmietli vykonať, neprípustne zasiahli do práva oprávnenej na súdnu ochranu, odňali jej spravodlivosť a možnosť pred exekučným súdom konať,
4. konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.),
5. svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolaiteľka zastáva nesprávny názor, že jej dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p. Prehliada, že aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy len v prípade, že dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu uvedenému v tomto ustanovení. Keďže dovolanie oprávnenej smeruje proti uzneseniu, neprichádza do úvahy použitie § 238 O.s.p.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 4. apríla 2013 sp. zn. 3 Cdo 224/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 295/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 182/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 6/2013, z 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 9/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 37/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 8/2013, 27. júna 2013 sp. zn. 3 Cdo 237/2012, 27. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 227/2012, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 106/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. S prihliadnutím na požiadavku procesnej ekonomiky preto najvyšší súd na odôvodnenia týchto rozhodnutí v podrobnostiach poukazuje s tým, že sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O.s.p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania,
2. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnená ale podala návrh na vykonanie exekúcie),
3. pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom oboznamovanie s obsahom listín zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného,
4. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenej neodopiera právo na výkon rozhodnutia,
5. pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),
6. postup banky nezodpovedal v danom prípade § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, lebo rozhodcovská doložka nebola naformulovaná tak, aby založila právomoc rozhodcovského súdu zriadeného bankami alebo ich záujmovým združením (viď § 67 ods. 1 a 2 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov),
7. nedôvodná a irelevantná je aj námietka oprávnenej, že slovenský preklad Smernice nie je správny.

K týmto záverom (viď 1. až 7.) dospel najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská

doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Dovolateľkou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. januára 2014

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková